

Redactioneel

Zowel onderzoekers als degenen die werkzaam zijn in het onderwijsveld constateren een kloof tussen het onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk. Zij zijn het er ook over eens dat de aansluiting tussen het onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk aanzienlijk kan worden verbeterd. Over de precieze aard van de kloof en de wijze waarop verbeteringen moeten plaatsvinden, lopen de meningen echter sterk uiteen. *Broekkamp* en *Van Hout-Wolters* gaan in 'Over de kloof tussen onderwijsonderzoek en onderwijspraktijk: een veelzijdig perspectief' uitvoerig in op de verschillende perspectieven op de vermeende kloof en brengen de verschillende strategieën naar voren. Hun artikel is gebaseerd op een uitgebreide literatuurstudie en geeft een helder en inzichtelijk beeld van de problematiek en oplossingsrichtingen.

De Graaf, De Jong en Van der Veen doen in het artikel 'Staken of switchen binnen het hbo: kunnen instellingen hun studenten behouden?' verslag van een onderzoek naar de vraag welke studenten binnen de instelling van opleiding veranderen (switchers), welke studenten van de instelling vertrekken (vertrekkers) en bovenal waarom. Naast het maatschappelijke belang is dit ook interessant in het licht van de invoering van leerrechten. Leerrechten zijn onder andere bedoeld om studenten meer mogelijkheden te geven om van instelling te veranderen. Het binden van studenten wordt hierdoor voor instellingen belangrijker dan ooit. Zij concluderen uit hun onderzoek dat studenten met een havo-vooropleiding vaker switchen en dat mbo-gediplomeerden vaker dan gemiddeld uitvallen. Allochtonen hebben moeite zich thuis te voelen, waardoor ze zowel relatief vaak vertrekken als switchen.

Schaub-de Jong stelt in haar artikel 'Effecten van reflectieonderwijs in een competentiegericht curriculum' dat er meestal geen duidelijk antwoord te geven is op de vraag wat het effect is van reflectieonderwijs op de professionalisering van de studenten voor het toekomstige beroep. Instrumenten om deze effecten te meten ontbreken. Door middel van kwalitatief onderzoek binnen een opleiding is naar voren gekomen dat studenten in het eerste jaar vooral leerpunten hebben op het persoonlijke vlak en dat bij de tweedeaars studenten daarnaast leerpunten werden gevonden op het terrein van beroepsmatig functioneren.

In 'Professionals moeten het verdienen' gaat *Verbiest* in op de actuele discussie over de kwaliteit van docenten. Hij betoogt dat een kennisbasis een essentieel onderdeel is van een professie; dat delen van de educatieve praktijk geen verankering hebben in een theorie en dus geen professionele status lijken te hebben. Docenten nemen beslissingen op basis van praktijkervaring en niet op basis van stevige kennis, ontwikkeld door middel van wetenschappelijk onderzoek. De ontwikkeling van kennis gebaseerd op praktijkervaring vindt meestal weinig systematisch en impliciet plaats en onder condities die weinig gelegenheid bieden voor rustige reflectie. Hij pleit voor professionele leergemeenschappen als werkwijze om gezamenlijk met collega's de professionele keuzes en de toepassing van

wetenschappelijke inzichten kritisch te onderzoeken, te verantwoorden en te leren van deze collectieve processen.

Als reactie op Verbiest onderschrijft *Coonen* in 'Leraarschap en professionaliteit: tien aanbevelingen' de stellingname van Verbiest, maar betoogt dat er meer aan de hand is dan het ontbreken van een wetenschappelijke kennisbasis. De ontwikkeling van het leraarschap tot een volwaardige professie kan volgens hem gestimuleerd worden als leraren aandacht schenken aan een aantal rolkenmerken die bij andere professies worden onderscheiden. Hij noemt onder andere teamspeler, ondernemende houding, wisselende werkomgevingen, functioneren in creatieve netwerken en discours met het management. Dit vraagt van de meeste leraren een indringende heroriëntatie op hun beroep. Deze heroriëntatie is vooral naar buiten gericht en vereist dat docenten loskomen van de overheersend naar binnen gerichte houding.

De boekbespreking van Jacobs gaat in op *Reflectietools* van Benammar c.s. In dit boek, gericht op docenten, gaan de auteurs in op een aantal 'tools', die begeleiders van leerprocessen kunnen gebruiken bij het studenten leren reflecteren.